

Дисципліна «Заповідна справа»
Панкова Оксана Володимирівна
Pankova_oksana@ukr.net

Кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри агротехнологій та екології. Викладач з 7- річним досвідом, автор більше 50-ти наукових та навчально-методичних праць.

«Заповідна справа» є дисципліною професійного та практичного циклу підготовки студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності «Екологія».

Метою вивчення дисципліни є формування наукових знань, умінь та навичок із заповідної справи, а саме: визначення необхідності заповідання окремих територій та об'єктів; аналіз фактичного стану та перспектив розвитку заповідної справи в Україні в наш час та в минулому; оптимізація мережі заповідних територій та об'єктів природно-заповідного фонду; освітньо-виховна діяльність екологічного спрямування та пропаганда природоохоронних, екологічних та неоекологічних знань; використання нормативно-правових основ охорони та захисту довкілля; раціональна організація та оптимізація заповідної території; проведення теоретичних та практичних досліджень на заповідних територіях; оцінка соціально-економічного значення природно-заповідних територій України; використання досвіду міжнародного співробітництва в галузі охорони довкілля.

Завданням дисципліни є виробити у студентів методичні основи наукових досліджень в об'єктах природно-заповідного фонду; студенти повинні знати різноманітність об'єктів природно-заповідного фонду, знати законодавство щодо ПЗФ, знати основні види робіт які проводяться в заповідниках; виробити у студентів навички відрізняти об'єкти природно-заповідного фонду, скласти документацію щодо необхідності оголошення (створення) об'єктів природно-заповідного фонду, вміти виконувати основні види робіт, які проводяться в природно-заповідного фонду, та вміти їх документувати. Проводити екомоніторинг заповідних об'єктів.

У результаті вивчення дисципліни студенти зможуть: на основі відповідних критеріїв розробляти наукове обґрунтування для створення заповідних об'єктів; розрізняти у природі та лабораторії рідкісні види біорізноманіття, що включені до природоохоронних документів різних рівнів; визначати мету та умови створення, режиму охорони для кожної категорії заповідних об'єктів та територій; використовувати території та об'єкти природно-заповідного фонду відповідно до їх призначення; проводити теоретичні та практичні дослідження на заповідних територіях та вести «Літопис природи»; проводити на природно-заповідних територіях та об'єктах екологічну освіту, екологічне виховання та інформування громадськості та готувати матеріали для опублікування їх у засобах масової інформації.

Загальний обсяг дисципліни – 90 годин, з них 20 годин аудиторних занять (10 годин лекцій і 10 годин практичних занять) та 70 годин самостійної роботи.

Структура навчальної дисципліни	
Теми лекційних занять	Теми практичних занять
Зміст, визначення та об'єкти заповідної справи. Історичні віхи заповідної справи в Україні. Наукові засади заповідної справи.	Природні і біосферні заповідники
Національні природні парки.	Національні природні парки, регіональні ландшафтні парки і заказники
Біосферні та державні природні заповідники.	Заповідні урочища, пам'ятки природи, штучно створені б'єкти ПЗФ
Регіональні ландшафтні парки та заказники.	Природно-заповідний фонд України
Ботанічні сади, дендрологічні парки, зоопарки та інші території та об'єкти ПЗФ.	Порядок здійснення державного контролю за дотриманням заповідного режиму на територіях та об'єктах ПЗФ України
Екологічні мережі. Національна екомережа України.	
Червона книга України	
Природоохоронна діяльність на територіях та об'єктах ПЗФ України	

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Підсумковим контролем є залік.